

Korkein hallinto-oikeus PL 180
00131 Helsinki
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

KHO asian diaarinumero: 1019/03.04.04.04.19/2023

Päätös, jota muutoksenhaku koskee

Vaasan hallinto-oikeus 8.3.2023, 264/2023, Peltoniemen Kone Oy

Muutoksenhakija

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta

LAUSUMAPYYNTÖ

Korkein hallinto-oikeus pyytää lausumaan Panu Vapaavallan ym. kirjalliseen kuulemiseen annetun vastauksen johdosta.

Panu Vapaavallan ym. vastaus Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan valituslupahakemukseen

Vapaavalta ym. hakee muutoshakemuksen kumoamista. Vapaavallan ym. mukaan Vaasan hallinto-oikeuden päätös 8.3.2023, 264/2023 on perusteltu ja oikea. Alueella, jota päätös koskee, on käynnissä yleiskaavoitus ja aluetta kehitetään virkistys, hyvinvointi- ja matkailukäyttöön.

Vapaavallan ym. mukaan on huomioitava erityisesti, että Itä-Lapin maakuntakaavassa alue on merkinnällä M Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin, kuten poronhoitoon, luontaiselinkeinoihin, asumiseen ja jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun. Alueen vierestä menee maakuntakaavaan merkitty seututie. Lisäksi alue kuuluu maakuntakaavassa MV-varaukseen: Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue. Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen kehittämisen alueiden käytöllisiä periaatteita. Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena.

Vapaavalta ym. pitää myös erikoisena, että Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan intressissä on muutoksen hakeminen Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen. Vapaavallan ym. mielestä asia koskee ennemminkin alkuperäisiä ympäristöluvan hakijoita Peltoniemen Kone Oy:tä ja Lapin Kaivupalvelu Oy:tä.

Vapaavalta ym. on täydentänyt vastaustaan 11.1.2024, jonka mukaan Peltoniemen Kone Oy:n ja Lapin Kaivupalvelu Oy:n vierekkäisillä kiinteistöillä sijaitsevat maankaatopaikat, murskaus ja jätteenkäsittely muodostavat nimenomaisesti laitoskokonaisuuden. Vapaavallan ym. mukaan on täysin todellisuudesta irrallaan olevaa väitettä, ettei toiminnoilla ole yhteyttä ja ennen kaikkea ympäristöllistä yhteisvaikutusta.

Vapaavalta ym. painottaa, että kysymys on enemmänkin alueen valvovan viranomaisen paikallisesta tavasta toimia, ja että ympäristönsuojelun kanssa tällä ei ole mitään tekemistä. Vapaavalta ym. pitää Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan pyyntöä kumota Vaasan hallinto-oikeuden päätös Korkeimmassa hallinto-oikeudessa vähintäänkin motiivin kannalta kummallisena ja toteaa, että toiminta täyttää korruption tunnusmerkit.

LAUSUMA

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan lausuma Panu Vapaavallan ym. vastaukseen

Vapaavallan ym. mukaan kumotun ympäristöpäätöksen mukaisella alueella on käynnissä yleiskaavoitus. Kemijärven ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että alueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa, eikä niitä ole myöskään vireillä. Päätöksentekohetkellä alueella on ollut voimassa Itä-Lapin maakuntakaava, jossa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Vapaavalta ym. vetoaa vastauksessaan siihen, että Vaasan Hallinto-oikeuden kumoaman päätöksen mukaista aluetta tulisi Itä-Lapin maakuntakaavan MV-merkinnän mukaisesti kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena. Alueelle on kuulutettu voimaan 21.9.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, jonka mukaan alueella on merkintä M 4514. Kaavaselostuksen mukaan M merkinnällä tarkoitetaan maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. M merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin, joita ovat esimerkiksi loma-asuminen, poronhoito, luontaiselinkeinot, asuminen, maa-ainesten ottaminen sekä jokamiehen oikeuksien mukainen ulkoilu. Kiinteistö ei sijoitu voimassa olevassa maakuntakaavassa MV-alueelle. Toiminnan ei katsota olevan kaavan vastaista. Vaasan hallinto-oikeus ei ole päätöksen 8.3.2023, 264/2023 perusteluissa katsonut, että toiminta olisi kaavan vastaista.

Vapaavalta ym. kyseenalaistaa Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunnan intressin muutoksenhauille. Kemijärven kaupungin ympäristölautakunta on perustellut muutoksen hakua hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 111 §:n 1 momentin mukaisesti, jossa valituslupa on myönnettävä, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Kemijärven kaupungin ympäristölautakunnan valituslupahakemus koskee nimenomaisesti asiaa, jossa lautakunta katsoo, että Vaasan hallinto-oikeuden tulkinta siitä, milloin lähekkäin sijoittuvat ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot tulee tulkita yhdeksi kokonaisuudeksi ja luvittaa yhdessä, on ristiriidassa aikaisemman oikeuskäytännön kanssa. Oikeuskäytännön yhtenäisyys takaa kaikille toiminnanharjoittajille yhdenvertaisen lupamenettelyn. Ympäristöterveyslautakunta on perustellut valitustaan katsomalla, että lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on erittäin tärkeää saada asiassa Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksessään katsonut Peltoniemen Kone Oy:n ja Lapin Kaivupalvelu Oy:n vierekkäisille kiinteistöille sijoittuvien maankaatopaikkojen muodostavan yhden ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin kohdassa 3 tarkoitettua ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan ja siirtänyt asian Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle käsiteltäväksi yhteenlasketun vuotuisen mitoituksen perusteella. Vapaavallan ym. mukaan Vaasan hallinto-oikeuden päätös 8.3.2023, 264/2023 on perusteltu ja oikea.

Vapaavalta ym. ottaa lisäksi kantaa Kemijärven ympäristöterveyslautakunnan näkemykseen siitä, tuleeko lähellä sijoittuvat ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot tulkita yhdeksi kokonaisuudeksi ja luvittaa yhdessä. Vapaavalta ym. näkemyksen mukaan toiminnoilla on yhteys ja ympäristöllinen yhteisvaikutus. Lisäksi Vapaavalta ym. katsoo, että kyse on Kemijärven kaupungin ympäristöviranomaisen paikallisesta tavasta toimia. Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta on todennut valituksessaan, että Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisu on mitä ilmeisemmin ristiriidassa Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisun 2021:58 kanssa. Lisäksi Kemijärven kaupungin ympäristöviranomaisen on valituksessaan todennut, että Vaasan hallinto-oikeuden lain tulkinta voisi johtaa vakiintuessaan lähellä sijoittuvien ympäristöluvanvaraisten toimintojen niputtamiseen ilman niiden välillä olevaa teknistä ja toiminnallista yhteyttä sekä epäselvyyksiin viranomaisten lupatoimivaltaa arvioitaessa. Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen vetoaa valituksessaan pääasiallisesti yhtenäisen oikeuskäytännön toteutumiseen. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu vastaa Vapaavallan ym. huoleen siitä, onko Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ympäristölupapäätös (29.6.2021 § 77) oikeuskäytännöltään yhtenäinen lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa, vai onko Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toiminut paikallisesti ja yhtenäisyyden kannalta poikkeavasti. Asian selvittämiseksi Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toistaa, että asiassa on erittäin tärkeää saada Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu.

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta katsoo, että Vapaavallan ym. vastineen vaatimus on hylättävä perusteettomana.

Yhteyshenkilö
Elina Aaltonen
040 542 3354
elina.aaltonen@kemijarvi.fi

LIITTEET

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 264.2023, Peltoniemen Kone Oy, laadittu 08.03.2023
Valitus YTLTK 13.04.2023 § 43, Peltoniemen Kone Oy, 264.2023, laadittu 13.4.2023
Vapaavallan ym. vastaus valitukseen YLTK 13.02.2023 §43, laadittu 2.1.2024